

Warszawa, 10 maja 2019 r.

DPP.0211.12.2019

RPW/62875/2019 P
Data: 2019-05-13**Szanowny Pan
Piotr Nowak
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów***Szanowny Panie Ministrze,*

w ślad za pismem Pana Ministra z dnia 23 kwietnia 2019 r. (FN5.700.14.2018), w którym zwrócono się z prośbą o przedstawienie opinii oraz zgłoszenie ewentualnych uwag do projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, zwany dalej „Projektem”, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, zwany dalej „UKNF”, pragnie przedstawić poniższe stanowisko.

I. Zmiany legislacyjne dotyczące nadzoru nad działalnością zagranicznych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji

I.1. Opiniowany Projekt ma na celu modyfikację przynależnych Komisji Nadzoru Finansowego instrumentów nadzorczych wobec zagranicznych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji z innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność przez oddział lub w inny sposób niż przez oddział, w ramach swobody świadczenia usług. UKNF generalnie pozytywnie ocenia kierunek proponowanych zmian, niemniej zasadne jest przedstawienie uwag do proponowanych zmian.

I.2. W dotychczasowej korespondencji kierowanej do Ministerstwa Finansów, w tym m. in. w piśmie z dnia 12 czerwca 2018 r. (DPP-WOP3.072.7.2018), UKNF sygnalizował potrzebę nowelizacji przepisu art. 14 ust. 3a ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zwanej dalej „uuo”, poprzez wprowadzenie mechanizmu fakultatywnego (a nie jak do tej pory – obligatoryjnego) stosowania środków nadzorczych wobec zakładów ubezpieczeń z tytułu naruszenia przepisu art. 14 ust. 1-3 ustawy

o ubezpieczeniach obowiązkowych. Aktualna treść przepisu art. 14 ust. 3a uuo nie przydaje Komisji Nadzoru Finansowego, zwanej dalej „KNF”, szerokiego pola wyboru w zakresie podjęcia działań nadzorczych. Pozostawiono jedynie KNF wybór pomiędzy nałożeniem kary pieniężnej na zakład ubezpieczeń albo nałożeniem kary pieniężnej na członka zarządu. W praktyce obrotu obserwowalne są natomiast przypadki pojedynczego naruszenia przez zakłady ubezpieczeń przepisu art. 14 ust. 1-3 uuo. W takich przypadkach prowadzenie postępowania administracyjnego w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej za pojedynczy przypadek naruszenia obowiązków wywodzonych z przepisu art. 14 ust. 1 – 3 uuo byłoby działaniem nieracjonalnym. Wówczas kara pieniężna z uwagi na rozmiar naruszenia musiałaby być niska. W takiej sytuacji osiągnięcie celu nadzorczego w postaci przymuszenia karanego zakładu ubezpieczeń do wprowadzenia działań naprawczych byłoby znacząco utrudnione, czy wręcz niemożliwe. Jednocześnie wskazać należy, że wprowadzenie mechanizmu fakultatywnego karania za naruszenie przepisu art. 14 ust. 1-3 uuo nie powinno negatywnie wpłynąć w żaden sposób na politykę nadzorczą KNF. Sugerowane zmiany nie pozbawiają bowiem KNF kompetencji nadzorczych, a jedynie modyfikują zasady ich stosowania.

Mając na uwadze powyższe UKNF pragnie zauważyć, że przekazany przez Ministerstwo Finansów projekt nowelizacji nie tylko nie uwzględnia złożonej przez organ nadzoru propozycji legislacyjnej (w zakresie wprowadzenia instytucji uznania administracyjnego) i petryfikuje stan prawny, ale co więcej rozszerza te zasady wobec zagranicznych zakładów ubezpieczeń. W ocenie UKNF, podobnie jak to się dzieje w odniesieniu do krajowych zakładów ubezpieczeń, niecelowe byłoby wprowadzanie obligatoryjnego mechanizmu wymierzania kary pieniężnej zagranicznemu zakładowi ubezpieczeń.

I.3. Zgodnie z projektowanym art. 14 ust. 3c uuo organ nadzoru stosuje odpowiednio wobec zagranicznego zakładu ubezpieczeń środki nadzorcze określone w art. 362 ust. 1 pkt 2 udu. Projektowany art. 214 ust. 4a udu stwierdza natomiast, że sankcje określone w ustawie należy stosować wprost. Nie jest jasne, czy jest to celowy zabieg projektodawcy, czy też przeoczenie. W ocenie UKNF właściwym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie do udu możliwości odpowiedniego stosowania uprawnień organu nadzoru wobec zagranicznych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji.

I.4. Projektowany przepis art. 14 ust. 3c uuo dotyczy nałożenia przez organ nadzoru na zakład ubezpieczeń kary pieniężnej do wysokości 0,5% składki przypisanej brutto wykazanej przez zakład ubezpieczeń w ostatnim przedstawionym organowi nadzoru sprawozdaniu finansowym, o którym mowa w art. 280 udu, a w przypadku gdy zakład nie wykonywał działalności lub uzyskał składkę przypisaną brutto poniżej 20 mln złotych - do wysokości 100 000 złotych. Należałoby wskazać, że przepis art. 280 ust. 1 udu dotyczy rocznego sprawozdania finansowego, sporządzonego zgodnie z przepisami o rachunkowości, przedstawionego organowi nadzoru przez zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji (nie później, niż w terminie 15 dni od dnia zatwierdzenia tego sprawozdania przez organ zatwierdzający). O ile przepis ten pozostaje czytelny w zakresie jego stosowania w odniesieniu do krajowego zakładu ubezpieczeń, to istotne uwagi budzi możliwość jego zastosowania wobec zagranicznego zakładu ubezpieczeń z innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego UE działającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zakłady z innych państw członkowskich

UE, wykonujące działalność na terytorium Polski, nie podlegają bowiem obowiązkowi sprawozdawczemu wobec polskiego organu nadzoru takiemu, jak określony w art. 280 udu. Brak zatem możliwości ustalenia maksymalnego wymiaru kary pieniężnej, która mogłaby zostać nałożona na zagraniczny zakład ubezpieczeń z innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego UE działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Sytuacja ta w oczywisty sposób wpływa także na określanie wysokości kary pieniężnej odbiegającej od jej górnej granicy, w szczególności w aspekcie adekwatności i proporcjonalności sankcji względem stwierdzonego naruszenia prawa. Analogiczne uwagi dotyczą zakresienia maksymalnego wymiaru kary pieniężnej, jaka może zostać nałożona przez organ nadzoru w przypadku, gdy zakład uzyskał składkę przypisaną brutto poniżej 20 mln złotych. W ocenie UKNF Projekt, we wskazanym powyżej zakresie wymaga modyfikacji i wprowadzenia do przepisów prawa takiego mechanizmu, który pozwoli na efektywne stosowanie przepisów prawa stanowiących podstawę nakładania kary pieniężnej na zagraniczny zakład ubezpieczeń. UKNF poddaje zatem pod rozagę przyjęcie takiego rozwiązania prawnego, które określając maksymalny wymiar kary będzie odwoływało się do konkretnej kwoty.

UKNF pragnie również zwrócić uwagę, że sformułowanie zawarte w projektowanym art. 214 ust. 4a udu, zgodnie z którym organ nadzoru może wobec zagranicznego zakładu ubezpieczeń lub zagranicznego zakładu reasekuracji zastosować wszystkie uprawnienia przysługujące mu zgodnie z ustawą w stosunku do krajowych zakładów ubezpieczeń lub krajowych zakładów reasekuracji jest nieprecyzyjne w zakresie możliwości nakładania, zgodnie z art. 362 udu, kar pieniężnych na te podmioty. Należy bowiem ponownie zauważyć, iż zgodnie z ww. przepisem udu wysokość kary pieniężnej jest uzależniona od wysokości składki przypisanej brutto w ostatnim przedstawionym organowi nadzoru sprawozdaniu finansowym, o którym mowa w przepisie art. 280 udu. Jednakże zagraniczne zakłady ubezpieczeń ani zagraniczne zakłady reasekuracji nie przedstawiają organowi nadzoru takich sprawozdań.

I.5. W Projekcie dostrzegalny jest brak przepisów przejściowych. Kwestia ta nabiera szczególnego znaczenia w przypadku naruszenia przez zakład ubezpieczeń art. 14 ust. 1-3 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych – wątpliwości może bowiem budzić, czy dla oceny możliwości stosowania przepisów ustawy istotny jest termin powstania naruszenia/niedopełnienia obowiązku czy np. termin zawarcia umowy ubezpieczenia, z której wywodzone są roszczenia. Wobec powyższego w ocenie UKNF zasadnym jest sformułowanie przepisu przejściowego, który jednoznacznie wskaże, że przepisy projektowanej ustawy znajdują zastosowanie w sytuacji naruszenia przez zagraniczny zakład ubezpieczeń z innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego UE działającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej art. 14 ust. 1-3 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych po dniu wejścia w życie projektowanej ustawy, niezależnie od tego kiedy została zawarta umowa ubezpieczenia z której wywodzone są roszczenia.

I.6. Niezależnie od przedstawionych powyżej uwag UKNF pragnie wskazać, że podtrzymuje w całej rozciągłości stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 3 sierpnia 2018 r.(DPP-WOP3.0211.27.2018), skierowanym do Ministerstwa Finansów, odnośnie treści projektowanego przepisu art. 214 udu. Zdaniem UKNF środki, jakie Rzeczpospolita Polska może przyjąć w pilnych wypadkach, mogą mieć jedynie charakter zabezpieczający.

Tymczasem w propozycji Ministerstwa Finansów wymóg ten nie został dostrzeżony – nie można bowiem stwierdzić, że rozwiązania zaproponowane w art. 214 udu mają charakter tymczasowy lub zabezpieczający. W ocenie UKNF abstrahowanie od tego wymogu skutkowałoby stworzeniem regulacji niezgodnej z prawem europejskim. Wobec powyższego UKNF podtrzymuje zaprezentowane dotychczas stanowisko, z uwzględnieniem zmiany kwotowego określenia maksymalnej wysokości kary.

II. Zmiany dotyczące modyfikacji zadań Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w zakresie udzielania zwrotnej pomocy finansowej

II.1. UKNF pragnie wskazać, iż dotychczasowy zakres przedmiotowy planowanych zmian uuo powinien zostać rozszerzony o propozycje modyfikujące zadania i funkcje Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, zwanego dalej „UFG”. Problematyka udzielania przez UFG zwrotnej pomocy finansowej (czy też inaczej – wykorzystania tzw. funduszu pomocowego) jest zatem kolejnym, po postulowanej przez organ nadzoru zmianie art. 14 uuo, obszarem uzasadniającym podjęcie prac legislacyjnych mających na celu nowelizację rzeczzonego aktu normatywnego. Od wielu lat dyskutowane są propozycje modyfikacji uuo, a zarazem diagnozowane są obszary, w których zmiany uregulowań uuo powinny nastąpić. Szersze prace nad uuo prowadzone były na forum Rady Rozwoju Rynku Finansowego, zwanej dalej „RRRF”. Prace w ramach RRRF miały na celu przede wszystkim dokonanie przeglądu przepisów uuo. RRRF umożliwiła w szczególności wymianę merytorycznych poglądów, spostrzeżeń, które powstały wśród interesariuszy rynku ubezpieczeniowego na gruncie przepisów uuo. Podjęte prace nie zaowocowały jednak finalnie zmianą przepisów uuo. Stąd też organ nadzoru, dostrzegając potrzebę podjęcia prac legislacyjnych zmierzających do szerszej nowelizacji uuo, nie tylko ograniczającej się do modyfikacji przepisu art. 14 uuo. Zmiana winna obejmować swym zakresem przepisy uuo regulujące udzielanie przez UFG zwrotnej pomocy finansowej dotyczącej tzw. funduszu pomocowego. Proponowane zmiany winny obejmować przede wszystkim przepis art. 99 uuo, określający dopuszczalność i warunki udzielania przez UFG zwrotnej pomocy finansowej. Modyfikacji winny również podlegać inne przepisy uuo pozostające w bezpośrednim związku z rzeczoną tematyką. Postulat zmiany przepisu art. 99 uuo ma swe źródła w przeprowadzonej przez organ nadzoru analizie prawnych rozwiązań dotyczących udzielania przez UFG zwrotnej pomocy finansowej oraz zestawienia wniosków wywodzonych z tej analizy z praktyką stosowania tego przepisu, jak również z realiami funkcjonowania podmiotów sektora ubezpieczeniowego.

II.2. Aktualnie zasady i warunki udzielenia przez UFG zwrotnej pomocy finansowej określa przepis art. 99 uuo. Ze względu na treść i zakres proponowanej nowelizacji, konieczne jest również zmodyfikowanie innych przepisów uuo., które pozostają w związku z udzielaniem zwrotnej pomocy finansowej w nowym proponowanym kształcie. W związku z powyższym, konieczne jest między innymi dokonanie zmiany przepisów dotyczących członkostwa w Funduszu, wprowadzenie w przepisach uuo tzw. „funduszu pomocowego”, o którym mowa dotychczas w statucie UFG, jak również dokonanie zmiany przepisów uuo regulujących

kwestię dochodów UFG. Ponadto proponuje się wprowadzenie pojęcia „krajowy zakład ubezpieczeń” (w rozumieniu udur), „zagraniczny zakład ubezpieczeń” (w rozumieniu udur), „zakład ubezpieczeń” (pojęcie to obejmuje krajowy zakład ubezpieczeń i zagraniczny zakład ubezpieczeń).

II.3. Mając na uwadze powyższe UKNF przedstawia następujące propozycje zmian uuo:

1. Dodanie w art. 2 ust. 1 pkt 5a w następującym brzmieniu:

5a) krajowy zakład ubezpieczeń – krajowy zakład ubezpieczeń, o którym mowa w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;

2. Dodanie w art. 2 ust. 1 pkt 16a w następującym brzmieniu:

16a) zagraniczny zakład ubezpieczeń – zagraniczny zakład ubezpieczeń, o którym mowa w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;

3. Dodanie w art. 2 ust. 1 pkt 16b w następującym brzmieniu:

16b) zakład ubezpieczeń – krajowy zakład ubezpieczeń i zagraniczny zakład ubezpieczeń;

4. Nadanie art. 97 następującego brzmienia:

Art. 97. 1. Członkiem Funduszu jest krajowy zakład ubezpieczeń oraz zagraniczny zakład ubezpieczeń, działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego i posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.

2. Krajowy zakład ubezpieczeń staje się członkiem Funduszu z chwilą zawarcia pierwszej umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

3. Zagraniczny zakład ubezpieczeń staje się członkiem Funduszu z chwilą zawarcia pierwszej umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej w związku z wykonywaniem działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Członkostwo w Funduszu ustaje z upływem roku kalendarzowego, w którym krajowy zakład ubezpieczeń nie zawarł umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej.

5. Członkostwo w Funduszu ustaje z upływem roku kalendarzowego, w którym zagraniczny zakład ubezpieczeń nie zawarł umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej w związku z wykonywaniem działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Wcześniejsze ustanie członkostwa krajowego zakładu ubezpieczeń, następuje z dniem:

1) cofnięcia przez organ nadzoru zezwolenia na wykonywanie przez zakład ubezpieczeń działalności ubezpieczeniowej;

2) zarządzenia przez organ nadzoru likwidacji przymusowej zakładu ubezpieczeń;

3) podjęcia przez zakład ubezpieczeń uchwały o likwidacji;

4) ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń.

7. Wcześniejsze ustanie członkostwa zagranicznego zakładu ubezpieczeń następuje z dniem wystąpienia odpowiednio okoliczności, o których mowa w ust. 6.

5. Dodanie w art. 98 ust. 1b w następującym brzmieniu:

1b. Do zadań Funduszu należy również udzielanie zwrotnej pomocy finansowej, o której mowa w art. 99.

6. Nadanie ust. 1-2 w art. 99 następującego brzmienia:

Art. 99. 1. Fundusz, po uzyskaniu pozytywnej opinii organu nadzoru, udziela zwrotnej pomocy finansowej:

a) zakładowi ubezpieczeń przejmującemu portfel ubezpieczeń

b) zakładowi ubezpieczeń, jeżeli wysokość posiadanych dopuszczonych środków własnych albo wysokość posiadanych podstawowych środków własnych może stanowić zagrożenie wypłacalności zakładu ubezpieczeń, w szczególności może doprowadzić do sytuacji, w której zakład ubezpieczeń nie będzie w stanie wypłacać należnych odszkodowań i świadczeń.

2. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1 lit. a), ma charakter pożyczki zwrotnej, której wysokość nie może przekroczyć wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, wynikających z przejmowanego portfela ubezpieczeń, i która może być przeznaczona przez zakład ubezpieczeń tylko na zaspokojenie uprawnień z umów przejmowanego portfela ubezpieczeń.

7. Dodanie w art. 99 ust. 2a w następującym brzmieniu:

2a. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1 lit. b), ma charakter pożyczki zwrotnej, która może być przeznaczona przez zakład ubezpieczeń tylko na zaspokojenie uprawnień z umów znajdujących się w portfelu ubezpieczeń tego zakładu.

8. Nadanie ust. 4 - 7 w art. 99 następującego brzmienia:

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, powinien zawierać:

1) sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń wraz ze sprawozdaniem z badania;

2) kwartalne dane i informacje dla celów nadzoru, ostatnio przekazane do organu nadzoru.

5. Fundusz występuje do organu nadzoru o opinię, o której mowa w ust. 1.

6. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1, jest udzielana przez Fundusz na warunkach korzystniejszych od ogólnie stosowanych na rynku finansowym.

7. Warunki udzielanej pomocy finansowej, w szczególności termin oraz wysokość rat i odsetek, określa umowa zawierana pomiędzy Funduszem a zakładem ubezpieczeń, któremu udzielana jest ta pomoc finansowa.

9. Nadanie art. 100 następującego brzmienia:

Art. 100. 1. Fundusz, w porozumieniu z organem nadzoru, sprawuje kontrolę nad prawidłowością wykorzystania przez zakład ubezpieczeń udzielonej pomocy finansowej, o której mowa w art. 99 ust. 1.

2. Zasady sprawowania przez Fundusz kontroli, o której mowa w ust. 1, określa odrębne porozumienie zawarte pomiędzy Funduszem a organem nadzoru.

3. Fundusz może nabywać wierzytelności zakładu ubezpieczeń, korzystającego z pomocy finansowej, o której mowa w art. 99 ust. 1, do wysokości udzielonej pomocy. Fundusz może zbywać nabyte wierzytelności.

10. Nadanie art. 101 następującego brzmienia:

Art. 101. 1. Fundusz realizuje pomoc finansową, o której mowa w art. 99 ust. 1, ze środków wpłacanych przez członków Funduszu, o których mowa w art. 97 ust. 1, w trybie określonym w art. 117 ust. 11 oraz zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 117 ust. 12.

2. Środki o których mowa w ust. 1 tworzą fundusz pomocowy.

3. Fundusz wyodrębnia rachunek, na który wpłacane są środki, o których mowa w ust. 1.

11. Dodanie w art. 117 ust. 2 pkt. 3b w następującym brzmieniu

3b) wpłat zakładów ubezpieczeń, o których mowa w art. 97 ust. 1, przeznaczonych na fundusz pomocowy, o którym mowa w art. 101 ust. 2.

12. Nadanie ust. 3 w art. 117 następującego brzmienia:

3. Krajowe zakłady ubezpieczeń posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w grupach obejmujących ubezpieczenia obowiązkowe, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2, jak również zagraniczne zakłady ubezpieczeń, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego i posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w grupach obejmujących ubezpieczenia obowiązkowe, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2, są obowiązane wnieść składkę na rzecz Funduszu.

13. Nadanie ust. 5 w art. 117 następującego brzmienia:

5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, na wniosek Funduszu, po zasięgnięciu opinii organu nadzoru określa, w drodze rozporządzenia, wysokość procentu składki, o której mowa w ust. 3, oraz terminy uiszczania tej składki, uwzględniając w szczególności zagwarantowanie płynności finansowej Funduszu.

14. Nadanie ust. 7 w art. 117 następującego brzmienia:

7. Krajowe zakłady ubezpieczeń, z zastrzeżeniem ust. 3, posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I lub II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, jak również zagraniczne zakłady ubezpieczeń, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego i posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności w zakresie ubezpieczeń, są obowiązane wnieść składkę na rzecz Funduszu.

15. Dodanie w art. 117 ust. 10-12 w następującym brzmieniu

10. Krajowe zakłady ubezpieczeń oraz zagraniczne zakłady ubezpieczeń, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego, i posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej są obowiązane wnieść wpłaty na rzecz Funduszu, o których mowa w ust. 2 pkt. 3b.

11. Wysokość wpłat, o których mowa w ust. 10, wnoszonych przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Funduszu, jest wyliczana od składki przypisanej brutto.

12. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, na wniosek Funduszu, po zasięgnięciu opinii organu nadzoru, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wpłat, o których mowa w ust. 2 pkt. 3b, oraz terminy ich uiszczania, uwzględniając w szczególności możliwości udzielania przez Fundusz zwrotnej pomocy finansowej, o której mowa w art. 99 ust. 1.

Ponadto, w związku z przedstawionymi powyżej zmianami w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych, uzasadnione wydaje się dodanie w ustawie zmieniającej ustawę o ubezpieczeniach obowiązkowych, następujących przepisów przejściowych:

Art. [...] 1. Zakłady ubezpieczeń, które przed dniem wejścia w życie ustawy były członkami Funduszu, zachowują członkostwo w Funduszu.

2. Zakłady ubezpieczeń, które przed dniem wejścia w życie ustawy nie były członkami Funduszu, stają się członkami Funduszu z dniem wejścia w życie ustawy.

Art. [...] Z dniem wejścia w życie ustawy środki przeznaczone na udzielenie zwrotnej pomocy finansowej, o której mowa w art. 99 ust. 1 ustawy zmienianej w art. [...] stają się środkami funduszu pomocowego, o którym mowa w art. [...] ustawy.

II.4. Poniżej pozwalam sobie przedstawić uzasadnienie proponowanych zmian, które może zostać wykorzystane w toku dalszych prac legislacyjnych.

Obowiązujący przepis art. 99 ust. 1 uuo przewiduje udzielanie zwrotnej pomocy finansowej zakładowi ubezpieczeń przejmującemu portfel ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2 uuo, jeżeli posiadane dopuszczone środki własne w wysokości co najmniej kapitałowego wymogu wypłacalności nie gwarantują w pełni wypłacalności tego zakładu ubezpieczeń. Proponowana zmiana rozszerza krąg podmiotów, którym może być udzielona

zwrotna pomoc finansowa oraz katalog celów, na które ta pomoc może być przeznaczona. Zmiana ma na celu umożliwienie udzielenia przez UFG zwrotnej pomocy finansowej:

- a) zakładowi ubezpieczeń przejmującemu portfel ubezpieczeń,
- b) zakładowi ubezpieczeń, jeżeli wysokość posiadanych dopuszczonych środków własnych albo wysokość posiadanych podstawowych środków własnych może stanowić zagrożenie wypłacalności zakładu ubezpieczeń, w szczególności może doprowadzić do sytuacji, w której zakład ubezpieczeń nie będzie w stanie wypłacać należnych odszkodowań i świadczeń.

Zmiana w zakresie kręgu podmiotów, którym będzie mogła być udzielona pomoc finansowa, a także rozszerzenie katalogu celów, którym może służyć ta pomoc, w szczególności dopuszczenie skorzystania z tej pomocy przez zakłady w trudnej sytuacji finansowej, umożliwi przyznawanie jej w szerszej skali, niż miało to miejsce dotychczas, co powinno pozytywnie oddziaływać na prawidłowość i stabilność funkcjonowania podmiotów rynku ubezpieczeniowego, a w efekcie całego sektora ubezpieczeniowego w Polsce. Jednocześnie proponowany art. 99 uuo określa warunki przyznania przez UFG zwrotnej pomocy finansowej oraz przeznaczenie przyznanych środków finansowych. Istotne jest, że udzielenie przez UFG tej pomocy nastąpi po uzyskaniu przez ten podmiot pozytywnej opinii organu nadzoru, co będzie stanowiło dodatkowe zabezpieczenie w zakresie celowości wydatkowania tych środków.

Propozycja zawiera także modyfikację w zakresie dokumentów, które zakład ubezpieczeń powinien złożyć z wnioskiem o udzielenie pomocy finansowej. W obowiązującym stanie prawnym wniosek powinien zawierać:

- 1) sprawozdania finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania;
- 2) pozytywną opinię organu nadzoru co do celowości przejęcia portfela ubezpieczeń.

Proponuje się, aby dokumenty te obejmowały:

- 1) sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń wraz ze sprawozdaniem z badania;
- 2) kwartalne dane i informacje dla celów nadzoru, ostatnio przekazane do organu nadzoru.

Dokumenty te pozwolą przede wszystkim na dokonanie oceny kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń ubiegającego się o pomoc finansową. W związku z tym, iż pomoc będzie mogła być udzielona po uzyskaniu pozytywnej opinii organu nadzoru, jak również w przypadku innym, niż przejęcie portfela ubezpieczeń, proponuje się skreślenie wymogu przedstawienia wraz z wnioskiem „pozytywnej opinii organu nadzoru co do celowości przejęcia portfela ubezpieczeń”.

W obecnej regulacji ustawowej kontrolę nad prawidłowością wykorzystania przez zakład ubezpieczeń udzielonej pomocy finansowej sprawuje UFG. Proponuje się, aby kontrola ta była

sprawowana przez UFG w porozumieniu z organem nadzoru oraz aby zasady wykonywania tej kontroli były określone w odrębnym porozumieniu zawartym pomiędzy UFG a KNF.

W bezpośrednim związku z proponowanym brzmieniem art. 99 uuo pozostaje zmiana art. 101 tej ustawy. Przewiduje ona dodanie ust. 2 w art. 101 stanowiącego, że środki przeznaczone na realizowanie zadania UFG polegającego na udzielaniu zwrotnej pomocy finansowej tworzą fundusz pomocowy. Środki te powinny być wpłacane na wyodrębniony rachunek. Zmiana w obrębie art. 101 uuo, w połączeniu z przepisem przejściowym wskazującym, że środki przeznaczone na udzielenie zwrotnej pomocy finansowej, z dniem wejścia w życie nowelizacji, stają się środkami funduszu pomocowego, ma na celu stworzenie prawnego mechanizmu pozwalającego na wykorzystanie już zgromadzonych zasobów finansowych w ramach funduszu pomocowego, który funkcjonuje, na podstawie § 38 ust. 1 statutu UFG, jako fundusz własny UFG. Projektowana zmiana ma zatem charakter regulujący status dotychczasowego funduszu pomocowego.

Nowa regulacja dotycząca udzielania przez UFG zwrotnej pomocy finansowej (w szczególności w związku z poszerzeniem kręgu podmiotów, którym może być udzielona zwrotna pomoc finansowa) wiąże się z koniecznością modyfikacji zasad nabywania członkostwa w UFG (art. 97 uuo) oraz dokonywania przez członków UFG wpłat, stanowiących dochód UFG (art. 117 uuo).

W kwestii zasad nabywania członkostwa w UFG, projekt przewiduje, że członkiem UFG jest:

1. krajowy zakład ubezpieczeń, oraz
2. zagraniczny zakład ubezpieczeń, działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego i posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej.

Projekt określa moment, w którym krajowy zakład ubezpieczeń staje się członkiem UFG (następuje to z chwilą zawarcia pierwszej umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej), jak również moment, w którym zagraniczny zakład ubezpieczeń staje się członkiem UFG (następuje to z chwilą zawarcia pierwszej umowy ubezpieczenia lub umowy gwarancji ubezpieczeniowej w związku z wykonywaniem działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej). Analogicznie, projekt reguluje kwestie związane z ustaniem członkostwa w UFG z uwzględnieniem podziału na krajowy zakład ubezpieczeń oraz zagraniczny zakład ubezpieczeń. W projekcie, poza okolicznością zawierania przez zakłady umów ubezpieczenia, uwzględniono także okoliczność zawierania przez zakłady umów gwarancji ubezpieczeniowej.

Zgodnie z projektem, członkiem UFG będzie każdy krajowy zakład ubezpieczeń oraz zagraniczny zakład ubezpieczeń działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego i posiadający zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej (o ile oczywiście wystąpi wskazana powyżej okoliczność „inicjująca” członkostwo zakładu w UFG).

Jednym ze źródeł dochodów UFG powinny być wpłaty zakładów ubezpieczeń będących członkami UFG, przeznaczone na fundusz pomocowy. Z tego względu proponuje się dodanie pkt. 3b w art. 117 ust. 2, zgodnie z którym dochody UFG są uzyskiwane między innymi z wpłat zakładów ubezpieczeń, o których mowa w nowym art. 97 ust. 1 uuo, przeznaczonych na fundusz pomocowy, o którym mowa w zmodyfikowanym art. 101 ust. 2 uuo. Z powyższym skorelowany został obowiązek wniesienia tych wpłat na rzecz UFG przez krajowe zakłady ubezpieczeń oraz zagraniczne zakłady ubezpieczeń, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego i posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej (nowy art. 117 ust. 10 uuo). Proponuje się, aby wysokość wpłat była wyliczana od składki przypisanej brutto. Taka podstawa wyliczenia wysokości należności wobec UFG występuje już w uuo, w obowiązującym art. 117 ust. 6 i 8 uuo. Jednocześnie, zgodnie z proponowanym art. 117 ust. 12 uuo. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, na wniosek UFG, po zasięgnięciu opinii KNF, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wpłat oraz terminy ich uiszczania, uwzględniając w szczególności możliwości udzielania przez UFG zwrotnej pomocy finansowej.

Ponadto, tytułem uzupełnienia, katalog zadań UFG został zmodyfikowany w ten sposób, aby uwzględniał udzielanie przez UFG zwrotnej pomocy finansowej (dodanie ust. 1b w art. 98 uuo). Zmiana ma charakter uzupełniający i doprecyzowujący.

Projekt zawiera także przepisy przejściowe dotyczące:

- zachowania członkostwa w UFG przez zakłady ubezpieczeń, które przed dniem wejścia w życie nowelizacji były członkami UFG,
- członkostwa w UFG zakładów ubezpieczeń, które przed dniem wejścia w życie nowelizacji nie były członkami UFG,
- „statusu” zgromadzonych dotychczas środków przeznaczonych na udzielenie zwrotnej pomocy finansowej, o której mowa w dotychczasowym art. 99 ust. 1 uuo (środki te z dniem wejścia w życie nowelizacji staną się środkami funduszu pomocowego, o którym mowa w nowym art. 101 ust. 2 uuo),
- terminu wniesienia na rzecz UFG składki, o której mowa w art. 117 ust. 7 uuo przez zakłady ubezpieczeń, które stały się członkami UFG z dniem wejścia w życie nowelizacji (proponuje się, aby termin ten wynosił 30 dni od wejścia w życie nowelizacji).

2
pawłowski,
PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Jacek Jastrzębski

**URZĄD KOMISJI
NADZORU FINANSOWEGO**
Departament Prawny
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa
adres do korespondencji:
Plac Powstańców Warszawy 1
skr. poczt. 419
00-950 Warszawa 1

MINISTERSTWO FINANSÓW
KANCELARIA GŁÓWNA
Wpł. 2019 -05- 13
Dep.

DPP.0211.12.2019.ML

102865 13.05.2019 50

Piotr Nowak Podsekretarz Stanu w
Ministerstwie Finansów
Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa